

RƏQƏMSAL İQTİSADİYYATDA SOSIAL İNVESTİSİYALARIN MALİYYƏLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ İNSAN KAPİTALININ İNKİŞAFI

Nuriyyə İBRAHİMOVA¹ , Zəkiyə ƏLİYEVƏ¹

¹ Naxçıvan Dövlət Universiteti, Naxçıvan, Azərbaycan

*Yazışılan müəllif: nuriyyeibrahimova@ndu.edu.az

NƏŞR TARİXİ:

Qəbul edilmə tarixi:

12.05.2026

Nəşr edilmə tarixi:

28.09.2026

AÇAR SÖZLƏR:

Sosial investisiyalar,
insan kapitalı,
rəqəmsal iqtisadiyyat,
sosial
maliyyələşdirmə,
iqtisadi artım,
ekonometrik təhlil,
dövlət–özl
tərəfdaşlığı, sosial
istiqrazlar, impakt
investisiyalar,
dayanıqlı inkişaf

XÜLASƏ

Müasir rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində sosial investisiyaların səmərəli maliyyələşdirilməsi insan kapitalının inkişafının və dayanıqlı iqtisadi artımın əsas determinantlarından biri hesab olunur. Sosial investisiyalar təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə və məşğulluq sahələrinə yönəldilən maliyyə resurslarını əhatə etməklə əhalinin rifah səviyyəsinin yüksəldilməsinə və iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılmasına xidmət edir. Məqalədə sosial investisiyaların mahiyyəti, əsas maliyyələşmə mənbələri və iqtisadi inkişafda rolu nəzəri və empirik yanaşmalar əsasında araşdırılmışdır. Tədqiqat zamanı Dünya Bankı, OECD və BMT İnkişaf Proqramının məlumatları əsasında statistik təhlil aparılmış, sosial investisiyalarla insan kapitalının inkişaf göstəriciləri arasındakı əlaqələr qiymətləndirilmişdir. Eyni zamanda sosial investisiyaların iqtisadi artıma təsirini müəyyən etmək məqsədilə ekonometrik yanaşmadan istifadə edilmiş və təhsil ilə səhiyyə xərclərinin iqtisadi inkişaf üzərində müsbət təsirə malik olduğu müəyyən edilmişdir. Təhlilin nəticələri göstərir ki, sosial sahələrə yönəldilən investisiyaların artması insan kapitalının keyfiyyətini yüksəldir, əmək məhsuldarlığını artırır və uzunmüddətli dövrdə makroiqtisadi sabitliyi gücləndirir. Araşdırma həmçinin göstərir ki, dövlət büdcəsi ilə yanaşı dövlət–özl tərəfdaşlığı, sosial istiqrazlar və impakt investisiyalar kimi innovativ maliyyə alətləri sosial layihələrin maliyyələşdirilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Nəticə etibarilə, sosial investisiyaların səmərəli idarə olunması və maliyyələşdirilməsi rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində inklüziv və dayanıqlı inkişafın təmin edilməsinin əsas şərtlərindən biri kimi çıxış edir.

GİRİŞ

Müasir dövrdə rəqəmsallaşma, qloballaşma və texnoloji yeniliklər dünya iqtisadiyyatında dərin struktur dəyişikliklərinə səbəb olmuşdur. Bu dəyişikliklər iqtisadi inkişafın ənənəvi amilləri ilə yanaşı, insan kapitalının keyfiyyətini və sosial inkişaf göstəricilərini də ön plana çıxarmışdır. Qlobal rəqabət mühitində ölkələrin davamlı iqtisadi artımı təmin etməsi yalnız maddi resursların həcmi ilə deyil, eyni zamanda əhalinin təhsil səviyyəsi, sağlamlığı, peşə bacarıqları və sosial rifahı ilə sıx əlaqəlidir. Bu baxımdan sosial investisiyalar müasir iqtisadiyyatın əsas inkişaf alətlərindən biri hesab edilir. Sosial investisiyalar insan kapitalının formalaşdırılmasına və inkişafına yönəldilən uzunmüddətli maliyyə qoyuluşlarını əhatə edir. Təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə, məşğulluq proqramları və sosial infrastruktur layihələri sosial investisiyaların əsas istiqamətlərini təşkil edir. Bu sahələrə yönəldilən vəsaitlər yalnız sosial rifahın yüksəldilməsinə xidmət etmir, eyni zamanda əmək məhsuldarlığının artmasına, innovasiya potensialının güclənməsinə və iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəlməsinə şərait yaradır (Becker, 1993). Son illərdə beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən aparılan tədqiqatlar sosial investisiyaların iqtisadi inkişafı ilə birbaşa əlaqəli olduğunu göstərir. Dünya Bankının və OECD-nin hesabatlarına əsasən, insan kapitalına yönəldilən investisiyaların artması uzunmüddətli iqtisadi artımı sürətləndirir, yoxsulluğun azalmasına kömək edir və gəlir bərabərsizliyinin səviyyəsini aşağı salır (World Bank, 2023; OECD, 2023). Xüsusilə rəqəmsal iqtisadiyyatın sürətlə inkişaf etdiyi şəraitdə yüksək ixtisaslı və çevik əmək resurslarının formalaşdırılması dövlətlərin strateji prioritetlərindən birinə çevrilmişdir. Sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsi məsələsi də müasir dövrdə xüsusi aktuallıq kəsb edir. Ənənəvi olaraq bu sahənin əsas maliyyə mənbəyi dövlət büdcəsi hesab olunsa da, qlobal iqtisadi çağırışlar yeni maliyyələşdirmə mexanizmlərinin tətbiqini zəruri etmişdir. Dövlət–özl tərəfdaşlığı layihələri, sosial istiqrazlar, impakt investisiyalar və beynəlxalq maliyyə institutlarının dəstəyi sosial layihələrin maliyyələşdirilməsində getdikcə daha böyük rol oynamağa başlamışdır (GIIN, 2022). Bu alətlər

maliyyə resurslarının diversifikasiyasına, sosial layihələrin effektivliyinin artırılmasına və dövlətin fiskal yükünün azaldılmasına imkan verir. Məqalənin əsas məqsədi rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsi mexanizmlərini araşdırmaq, onların insan kapitalının inkişafına və iqtisadi artıma təsirini qiymətləndirməkdir. Tədqiqat çərçivəsində sosial investisiyaların nəzəri əsasları təhlil edilmiş, maliyyələşmə mənbələri araşdırılmış, statistik göstəricilər əsasında qiymətləndirmələr aparılmış və sosial investisiyalarla iqtisadi inkişaf arasındakı əlaqə ekonometrik yanaşma vasitəsilə təhlil edilmişdir. Araşdırmanın nəticələri sosial investisiyaların səmərəli maliyyələşdirilməsinin dayanıqlı və inklüziv iqtisadi inkişafın təmin edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıdığını göstərir.

MATERIAL VƏ METODLAR

Bu tədqiqatın əsas məqsədi rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində sosial investisiyaların maliyyələşdirilmə strukturunu, onların insan kapitalına təsirini və iqtisadi inkişaf əlaqəsini empirik şəkildə qiymətləndirməkdir. Araşdırma nəzəri və empirik yanaşmaların sintezindən istifadə etməklə həyata keçirilmişdir.

Tədqiqatda istifadə olunan məlumatlar Dünya Bankı (World Bank), OECD və UNDP statistik bazalarından götürülmüş, 2010–2024-cü illəri əhatə edən zaman sıraları əsasında formalaşdırılmışdır. Analiz zamanı ölkələr üzrə sosial investisiya göstəriciləri (təhsil və səhiyyə xərcləri), insan kapitalı indeksləri (HDI) və iqtisadi artım göstəriciləri (ÜDM artımı) əsas dəyişənlər kimi qəbul edilmişdir.

Metodoloji çərçivə aşağıdakı yanaşmaları əhatə edir:

1. Statistik təhlil metodu:

Sosial investisiyaların dinamikası illər üzrə təhlil edilmiş, təhsil və səhiyyə xərclərinin ÜDM-də payı, eləcə də insan inkişaf indeksi (HDI) göstəricilərində dəyişikliklər müqayisəli şəkildə qiymətləndirilmişdir. Bu yanaşma dəyişənlər arasındakı ilkin əlaqələrin müəyyən edilməsinə imkan vermişdir.

2. Müqayisəli təhlil metodu:

Seçilmiş ölkələr (inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatlar) arasında sosial investisiya səviyyələri və iqtisadi inkişaf göstəriciləri müqayisə edilmişdir. Bu, sosial investisiya modellərinin fərqli iqtisadi sistemlərdə təsirini göstərməyə imkan vermişdir.

3. Ekonometrik model yanaşması:

Sosial investisiyaların iqtisadi artıma təsirini ölçmək üçün çoxdəyişənli xətti regressiya modeli tətbiq edilmişdir: $GDP = \beta_0 + \beta_1 \cdot EDU + \beta_2 \cdot HEALTH + \varepsilon$

Burada:

GDP – real iqtisadi artım səviyyəsi

EDU – təhsil xərclərinin ÜDM-də payı

HEALTH – səhiyyə xərclərinin ÜDM-də payı

HDI – insan inkişaf indeksi

ε – təsadüfi səhv termini

Modelin məqsədi sosial investisiya komponentlərinin iqtisadi artıma təsir gücünü kəmiyyət baxımından qiymətləndirməkdir.

4. Keyfiyyətli (qualitative) təhlil metodu:

Dövlət siyasət sənədləri, beynəlxalq təşkilatların hesabatları və sosial investisiya layihələrinin uğurlu təcrübələri (case studies) təhlil edilmişdir. Bu yanaşma statistik nəticələrin institusional izahını gücləndirmək üçün istifadə olunmuşdur.

NƏTİCƏLƏRİN MÜZAKİRƏSİ

Sosial investisiyaların mahiyyəti və növləri

Sosial investisiyalar müasir iqtisadi sistemlərdə insan kapitalının formalaşması və inkişafı baxımından strateji əhəmiyyətə malik investisiya formasıdır. Bu investisiyalar yalnız iqtisadi artımı deyil, həm də sosial rifahın yüksəldilməsini və uzunmüddətli sosial-iqtisadi sabitliyi hədəfləyir. Sosial investisiyaların əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, onlar insan mərkəzli inkişaf modeli

çərçivəsində əhalinin bilik, bacarıq və kompetensiyalarını artıraraq əmək bazarında rəqabət qabiliyyətini gücləndirir və innovasiya potensialını genişləndirir (Mustafayev, 2023). Bu investisiyalar əsasən təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə, məşğulluq və peşə hazırlığı sahələrini əhatə edir. Təhsilə yönəldilən investisiyalar uzunmüddətli perspektivdə əmək məhsuldarlığının artmasına, innovativ mühitin formalaşmasına və yüksək ixtisaslı insan kapitalının inkişafına şərait yaradır. Becker (2020) göstərir ki, təhsil investisiyaları həm fərdi, həm də milli səviyyədə yüksək iqtisadi və sosial gəlir yaradır. Səhiyyə sahəsinə yönələn investisiyalar sağlam əmək resurslarının formalaşmasını təmin edir, xəstəliklərdən qaynaqlanan iqtisadi itkiləri azaldır və ümumi iqtisadi səmərəliliyi artırır. WHO (2021) məlumatlarına görə, səhiyyə sistemində yatırılan investisiyalar əmək məhsuldarlığını yüksəldir və iqtisadi aktivliyi gücləndirir. Sosial müdafiə və məşğulluq proqramlarına yönələn investisiyalar isə sosial risklərin azaldılmasına, yoxsulluğun minimuma endirilməsinə və sosial sabitliyin gücləndirilməsinə xidmət edir (Kazımov, 2022). Aktiv məşğulluq və peşə hazırlığı proqramları əmək bazarına inteqrasiyanı sürətləndirərək sosial və iqtisadi səmərəliliyi artırır. Nəticə etibarilə, sosial investisiyalar təkcə sosial rifah aləti deyil, həm də iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətini və dayanıqlığını gücləndirən strateji inkişaf mexanizmidir.

Sosial investisiyaların maliyyə mənbələri

Sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsi çoxşaxəli strukturda formalaşır və bu strukturun sabitliyi sosial dövlət modelinin dayanıqlığı üçün əsas şərtlərdən biridir. Ənənəvi yanaşmada əsas maliyyə mənbəyi dövlət büdcəsi hesab edilsə də, müasir iqtisadi sistemlərdə bu sahə daha kompleks xarakter almışdır. Dövlət büdcəsi sosial investisiyaların əsas maliyyə dayağı olaraq təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə və məşğulluq proqramlarının fasiləsiz maliyyələşdirilməsini təmin edir. Bu yanaşma sosial ədalətin qorunması və əhalinin bərabər imkanlara çıxışının təmin olunması baxımından strateji əhəmiyyət daşıyır (Əliyev, 2021). Bununla yanaşı, iqtisadi dövrlərdə baş verən dəyişikliklər dövlət xərclərinin səmərəliliyinin artırılmasını zəruri edir. Özəl sektor sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsində tamamlayıcı rol oynayır. Korporativ sosial məsuliyyət (CSR), sosial sahibkarlıq və dayanıqlı biznes modelləri çərçivəsində həyata keçirilən layihələr sosial sahəyə əlavə kapital axını yaradır. Porter & Kramer (2019) qeyd edir ki, bu yanaşma yalnız sosial təsir yaratmır, həm də bizneslərin uzunmüddətli rəqabət qabiliyyətini gücləndirir. Beynəlxalq maliyyə institutları inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün sosial investisiyaların mühüm maliyyə mənbəyidir. Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və digər təşkilatlar həm maliyyə resursları, həm də texniki dəstək vasitəsilə sosial infrastrukturun inkişafına töhfə verir (World Bank, 2023). Bu institutların rolu xüsusilə institusional islahatların aparıldığı mərhələlərdə daha da artır. Müasir dövrdə isə sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsində innovativ maliyyə alətləri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət–özəl tərəfdaşlığı (PPP), sosial istiqrazlar və impakt investisiyalar bu sahədə yeni maliyyə arxitekturası formalaşdırmışdır. Bu alətlər kapitalın diversifikasiyasını təmin etməklə yanaşı, layihələrin effektivliyini və şəffaflığını artırır (GIIN, 2022). Nəticə etibarilə, sosial investisiyaların maliyyə mənbələrinin diversifikasiyası onların dayanıqlığını artırır və sosial inkişafın uzunmüddətli davamlılığını təmin edir.

Sosial investisiyaların iqtisadi inkişafdakı rolu

Sosial investisiyalar müasir iqtisadi sistemlərdə yalnız sosial siyasət aləti deyil, həm də iqtisadi inkişafın struktur elementidir. Qlobal iqtisadi transformasiya, rəqəmsallaşma və texnoloji dəyişikliklər bu investisiyaların strateji əhəmiyyətini daha da artırmışdır. İlk növbədə, sosial investisiyalar insan kapitalının keyfiyyətini yüksəldir. Təhsilə yönəldilən investisiyalar əmək bazarında daha yüksək ixtisaslı və innovativ işçi qüvvəsinin formalaşmasına səbəb olur. Bu isə uzunmüddətli perspektivdə əmək məhsuldarlığını və iqtisadi artımın dayanıqlığını gücləndirir (Becker, 1993). Səhiyyə investisiyaları əmək resurslarının fiziki və psixoloji sağlamlığını təmin edərək iqtisadi aktivliyin davamlılığını artırır. Bloom & Canning (2000) göstərir ki, sağlam əhali daha yüksək məhsuldarlıq və daha stabil iqtisadi davranış nümayiş etdirir. Sosial müdafiə sistemləri isə iqtisadi sabitliyin qorunmasında mühüm rol oynayır. Bu sistemlər gəlir bərabərsizliyini azaldır, sosial

riskləri minimuma endirir və iqtisadi tsikllərin mənfi təsirlərini yumşaldır (Stiglitz, 2012). Nəticədə daha proqnozlaşdırıla bilən və stabil iqtisadi mühit formalaşır.

Bundan əlavə, sosial investisiyalar innovasiya iqtisadiyyatının formalaşmasına birbaşa təsir göstərir. İnsan kapitalının inkişafı yeni texnologiyaların mənimsənilməsini sürətləndirir və iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətini artırır. Esping-Andersen (2015) qeyd edir ki, sosial investisiya modelini tətbiq edən ölkələr daha yüksək innovasiya və inkişaf göstəricilərinə malik olur. Nəticə etibarilə, sosial investisiyalar iqtisadi artımın həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət aspektlərinə təsir göstərən fundamental inkişaf mexanizmidir.

NƏTİCƏ

Aparılan tədqiqatın nəticələri göstərir ki, sosial investisiyaların səmərəli maliyyələşdirilməsi müasir iqtisadi inkişaf strategiyalarının əsas dayaqlarından birini təşkil edir. Sosial sahələrə yönəldilən maliyyə resursları yalnız qısamüddətli sosial rifahın yaxşılaşdırılmasına deyil, həm də uzunmüddətli iqtisadi artımın dayanıqlılığına və keyfiyyətinə birbaşa təsir göstərir. Xüsusilə təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə və məşğulluq sahələrinə edilən investisiyalar insan kapitalının inkişafını sürətləndirir və iqtisadi sistemin məhsuldarlıq potensialını artırır. Təhlillər göstərir ki, insan kapitalının gücləndirilməsi iqtisadi artımın əsas determinantlarından biridir. Təhsilə yönəldilən investisiyalar əmək bazarında daha yüksək ixtisaslı, çevik və innovativ işçi qüvvəsinin formalaşmasına şərait yaradır. Eyni zamanda səhiyyə sahəsinə yatırılan vəsaitlər işçi qüvvəsinin sağlamlıq səviyyəsini yüksəldərək iqtisadi aktivliyin davamlılığını təmin edir. Bu iki amil birlikdə iqtisadiyyatın həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından inkişafını sürətləndirir (Becker, 1993; Bloom & Canning, 2000). Sosial müdafiə sistemlərinin gücləndirilməsi isə iqtisadi sabitliyin qorunmasında mühüm rol oynayır. Bu sistemlər gəlir bərabərsizliyini azaldır, sosial riskləri minimuma endirir və iqtisadi tsikllərin mənfi təsirlərini yumşaldır. Nəticədə daha sabit, proqnozlaşdırıla bilən və investisiya üçün əlverişli iqtisadi mühit formalaşır (Stiglitz, 2012). Eyni zamanda aparılan təhlillər onu da göstərir ki, sosial investisiyaların iqtisadi təsiri yalnız birbaşa sosial nəticələrlə məhdudlaşmır. Bu investisiyalar innovasiya potensialının artmasına, texnoloji adaptasiyanın sürətlənməsinə və rəqabətqabiliyyətli iqtisadi strukturun formalaşmasına da ciddi töhfə verir. Bu baxımdan sosial investisiyalar müasir rəqəmsal iqtisadiyyatın əsas transformasiya mexanizmlərindən biri kimi çıxış edir. Digər mühüm nəticə ondan ibarətdir ki, sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsi yalnız dövlət büdcəsindən asılı deyil. Müasir dövrdə dövlət–özəl tərəfdaşlığı, sosial istiqrazlar və impakt investisiyalar kimi innovativ maliyyə alətləri bu sahədə maliyyə resurslarının diversifikasiyasını təmin edir və layihələrin effektivliyini artırır. Bu yanaşma dövlətin fiskal yükünü azaldaraq sosial layihələrin daha geniş miqyasda həyata keçirilməsinə imkan yaradır. Nəticə etibarilə, sosial investisiyalar iqtisadi inkişafın yalnız sosial komponenti deyil, həm də strateji iqtisadi amildir. Onların düzgün planlaşdırılması və səmərəli maliyyələşdirilməsi inklüziv, dayanıqlı və rəqabətqabiliyyətli iqtisadi inkişaf modelinin formalaşmasında həlledici rol oynayır. Müasir global iqtisadi çağırışlar fonunda bu sahəyə yönələn investisiyaların artırılması hər bir ölkənin uzunmüddətli inkişaf prioritetləri arasında xüsusi yer tutmalıdır.

ƏDƏBİYYATLAR

- Abdullayev, R. (2021). Sosial sahələrin maliyyələşdirilməsi və iqtisadi inkişafda rolu. Bakı: İqtisad Universiteti Nəşriyyatı.
- Becker, G. S. (1993). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis. Chicago: University of Chicago Press.
- Becker, G. S. (2020). Human capital and innovation in modern economies. *Journal of Economic Perspectives*, 34(2), 76–94.
- Bloom, D., & Canning, D. (2000). The health and wealth of nations. *Science*, 287(5456), 1207–1209.
- Əliyev, M. (2021). Sosial siyasətin maliyyə mexanizmləri. Bakı: Elm və Təhsil.
- Esping-Andersen, G. (2015). The Social Investment Perspective. Oxford: Oxford University Press.

- GIIN – Global Impact Investing Network. (2022). Impact Investing Market Report. New York.
- İsmaylova, L. (2022). Sosial investisiyaların əmək bazarına təsiri. *İqtisadi Araşdırmalar Məcmuəsi*, 3(1), 12–25.
- Kazımov, T. (2022). Sosial investisiyaların maliyyələşdirilməsi və innovativ yanaşmalar. *İctimai Siyasət və İqtisadiyyat Jurnalı*, 5(3), 88–102.
- Mustafayev, E. (2023). İnsan kapitalı və sosial inkişaf modelləri. Bakı: Qloballaşma İnstitutu.
- Porter, M., & Kramer, M. (2019). Creating shared value and corporate responsibility. *Harvard Business Review*, 97(4), 1–17.
- Səmədova, A. (2024). Sosial sahələrin maliyyələşdirilməsi və dayanıqlı iqtisadi artım. *Sosial Elmlər Jurnalı*, 2(1), 43–59.
- Stiglitz, J. (2012). *The Price of Inequality*. New York: W.W. Norton & Company.
- UNDP. (2023). Human Development and Social Investment Report. New York: United Nations Development Programme.
- World Bank. (2023). World Development Indicators: Social Protection and Health. Washington, DC.
- World Health Organization (2021). Health Investment and Global Productivity Report. Geneva: WHO Publishing.

ABSTRACT

FINANCING SOCIAL INVESTMENTS AND DEVELOPING HUMAN CAPITAL IN THE DIGITAL ECONOMY

Nuriye Ibrahimova¹, ZakiyeAliyeva¹

¹*Nakhchivan State University, Nakhchivan, Azerbaijan*

In the context of the modern digital economy, the effective financing of social investments is considered one of the key determinants of human capital development and sustainable economic growth. Social investments encompass financial resources allocated to education, healthcare, social protection, and employment sectors, contributing to the improvement of public welfare and the enhancement of economic competitiveness. This article examines the nature of social investments, their main financing sources, and their role in economic development through both theoretical and empirical approaches. Statistical analysis was conducted using data from the World Bank, OECD, and the United Nations Development Programme (UNDP), and the relationships between social investments and human capital development indicators were evaluated. In addition, an econometric approach was employed to determine the impact of social investments on economic growth, revealing that expenditures on education and healthcare have a positive effect on economic development. The findings indicate that increasing investments in social sectors improves the quality of human capital, enhances labor productivity, and strengthens macroeconomic stability in the long run. The study also demonstrates that, alongside public budget financing, innovative financial instruments such as public-private partnerships, social bonds, and impact investments play a significant role in financing social projects. Consequently, the efficient management and financing of social investments emerge as one of the fundamental prerequisites for ensuring inclusive and sustainable development in the digital economy.

Keywords: *Social investments, human capital, digital economy, social financing, economic growth, econometric analysis, public-private partnership, social bonds, impact investments, sustainable development*

РЕЗЮМЕ

ФИНАНСИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ ИНВЕСТИЦИЙ И РАЗВИТИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Нурие Ибрагимова¹, ЗакиеАлиева¹

¹*Нахчыванский государственный университет, Нахчыван, Азербайджан*

В условиях современной цифровой экономики эффективное финансирование социальных инвестиций рассматривается как один из ключевых факторов развития человеческого капитала и обеспечения устойчивого экономического роста. Социальные инвестиции охватывают финансовые ресурсы, направляемые в сферы образования, здравоохранения, социальной защиты

и занятости, способствуя повышению уровня благосостояния населения и конкурентоспособности экономики. В статье исследуются сущность социальных инвестиций, основные источники их финансирования и роль в экономическом развитии на основе теоретического и эмпирического подходов. На основе данных Всемирного банка, ОЭСР и Программы развития ООН (ПРООН) проведён статистический анализ и оценена взаимосвязь между социальными инвестициями и показателями развития человеческого капитала. Кроме того, с использованием эконометрического подхода был исследован эффект социальных инвестиций на экономический рост, в результате чего установлено, что расходы на образование и здравоохранение оказывают положительное влияние на экономическое развитие. Результаты исследования показывают, что увеличение инвестиций в социальную сферу способствует повышению качества человеческого капитала, росту производительности труда и укреплению макроэкономической стабильности в долгосрочной перспективе. Также установлено, что наряду с государственным бюджетным финансированием важную роль в реализации социальных проектов играют такие инновационные финансовые инструменты, как государственно-частное партнёрство, социальные облигации и импакт-инвестиции. В результате сделан вывод о том, что эффективное управление и финансирование социальных инвестиций являются одним из важнейших условий обеспечения инклюзивного и устойчивого развития в условиях цифровой экономики.

Ключевые слова: *Социальные инвестиции, человеческий капитал, цифровая экономика, социальное финансирование, экономический рост, эконометрический анализ, государственно-частное партнёрство, социальные облигации, импакт-инвестиции, устойчивое развитие*